

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää erityisesti jakelussa mainituilta tahoilta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta.

Esitettävät muutokset koskisivat lain soveltamisalaa, johon lisättäisiin työnantajalle oikeus harkintansa mukaan selvittää työnhakijoiden rikostaustaa myös enintään kolme kuukautta kestävässä palvelussuhteissa. Kyse ei olisi uuden velvollisuuden lisäämisestä lakiin.

Tausta

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002) velvoittaa alaikäisten parissa työskenteleviä henkilöitä esittämään työnantajalle työ- tai virkasuhteeseen ottamisen yhteydessä rikosrekisteriotteen, josta ilmenevät tietyt rikokset, joilla on merkitystä arvioitaessa henkilön sopivuutta työskennellä lasten kanssa. Lakia ei kuitenkaan nykyisellään sovelleta tehtävissä, joissa työskentely lasten kanssa kestää yhden vuoden aikana enintään kolme kuukautta. Laki on ollut voimassa vuoden 2003 alusta lähtien. Laissa säädetty kolmen kuukauden aikaraja on herättänyt kysymyksiä lasten suojelemisen kannalta. Viime vuosina erityisesti isojen kaupunkien sijaisrinkien tarpeiden kannalta on esitetty lakimuutoksen tarpeellisuus varmistaa kaikkien sijaisten soveltuvuus laissa tarkoitettuihin tehtäviin.

Asiasta on tehty eduskunnan kirjallinen kysymys (KK 370/2018 vp) siitä, millaisiin lainsäädännöllisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä varmistukseksi, että myös lyhytaikaisesti lasten ja nuorten kanssa työskentelevien henkilöiden rikostausta selvitetään työsuhteen alkamisen yhteydessä. Käytännössä pääkaupunkiseudulla toimii huomattavan paljon lyhytaikaisia sijaisia, joiden rikostaustaa ei lain mukaan saada selvittää. Alun perin lain säätämisen yhteydessä kolmen kuukauden aikarajalla haettiin joustavuutta työnantajan tarvitsemiin sijaisjärjestelyihin ja helpottamaan hallinnollista taakkaa. Työmarkkinat ovat kuitenkin muuttuneet ja sijaisjärjestelyjen tarpeet ovat lisääntyneet.

Tavoitteet

Ehdotusten tavoitteena on edistää alaikäisten suojelua mahdollistamalla myös lyhytkestoisissa eli enintään kolme kuukautta kestävässä palvelussuhteissa rikostaustan selvittäminen. Muutoksella on tarkoitus antaa työnantajille harkintavaltaa ja mahdollistaa lyhytaikaisissa sijaisjärjestelyissä rikostaustan selvittäminen.

Ehdotukset tehostavat myös Suomen kansainvälisten velvoitteiden täyttämistä koskien Euroopan neuvoston yleissopimusta lasten suojelemiseksi seksuaalista riistoa ja hyväksikäyttöä vastaan.

Vastausohjeet vastaanottajille

Vastaajia pyydetään lausuntoa ehdotuksista (2 ja 3 §:t) ja niiden vaikutuksista.

Oikeusministeriötä ja Oikeusrekisterikeskusta pyydetään erityisesti lausumaan ehdotuksen vaikutuksista Oikeusrekisterikeskuksen toimintaan ja resurssitarpeisiin.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Ministeriöille tiedoksi, että antamanne lausunto viedään VAHVAAan tämän asian asiakirjoihin.

HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään antamaan viimeistään 16.11.2020 lausuntopalvelu.fi kautta

Valmistelijat

neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen, puh. 050 396 0194, paivi.kantanen@tem.fi

Linkit

<https://tem.fi/hankesivu?tunnus=TEM055:00/2019>

Liitteet:

[HE_rikostausta_Suomi_8.10.2020.docx](#) - Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

[HE rikostausta_8.10.2020_Ruotsi.docx](#) - Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 och 3 § i lagen om kontroll av brottslig bakgrund hos personer som arbetar med barn

Jakelu:

AKAVA ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Espoon kaupunki
Helsingin kaupunki
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Kirkon työmarkkinalaitos
Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti
Kuntaliitto KT
Lastensuojelun Keskusliitto ry
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
Pelastakaa Lapset ry
Seure Henkilöstöpalvelut Oy
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPeR ry
Suomen Yrittäjät ry
TEHY ry
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Neimala Antti
Työ- ja elinkeinoministeriö

Kantanen Päivi
Työ- ja elinkeinoministeriö